

PERSSCHOUW

„Postuum eerherstel”.

Ds J. J. Buskes heeft behoord tot de commissie, die in bezettingstijd voor de kerken zich te beraden had over de kwesties der verhouding tot Seyss Inquart o.s. Ook Dr H. H. Kuyper had daarin zitting, totdat het den anderen te grof werd. Thans schrijft Ds Buskes in „In de Waagschaal”:

Wat hebben wij de eerste maanden heftig gediscussieerd over het gebed voor de koningin. Het merkwaardige was, dat velen, die voor Mei 1940 elke Zondag voor de koningin baden, er na die fatale datum geheel mee ophielden. Een hoogleeraar van de Vrije Universiteit — hij kreeg van zijn Synode na de bevrijding „postuum eerherstel” — gaf zelfs het advies, om niet meer met name voor de koningin te bidden.

Er loopt een verhaal, volgens hetwelk Dr Kuyper zou gezegd hebben, dat, ook als wij den naam der koningin niet noemden, de Heere wel wist, wie we bedoelden, en dat Ds Buskes toen zou gerept hebben: inderdaad, en dan weet de Heere ook wel wat voor vleesch Hij in de kuip heeft.

Of 't verhaal zoo juist is, weet ik niet. Maar de opmerking bevat een waarheid.

Duitsland „niemandsland”.

„Paraat” geeft een artikel „Feiten uit Niemandsland”. Bedoeld is Duitsland. We knippen:

De groote steden zijn gemiddeld voor 60 % vernield. Er is geen stad, waar niet honderdduizenden in kelders wonen of tussen muurresten, die met een paar planken of een stapel stenen een woonruimte omsluiten. Wat dit in deze winterdagen wil zeggen, behoeft geen toelichting. Want het brandstofprobleem is wel het meest urgente. Gas en electriciteit zijn voor de meeste plaatsen een onbekende wereld. In Frankfurt worden dagelijks een kleine honderdduizend porties eten door de gaarkeukens verstrekt. Het treinvervoer is met het oog op de kolenschaarste ingekrompen, ten dele stopgezet. Beieren moet van zijn stroom 1 miljoen kilowatt afstaan aan Weenen. Hierdoor dreigt de stroomvoorziening van het land volkomen mis te lopen.

In dit Niemandsland hebben de gangsters uit alle landen een uitstekende schuilplaats gevonden. Overvallen op treinen, vervoermiddelen langs de weg en afzonderlijke personen, zijn aan de orde van de dag. Indien men dit Niemandsland aan iemand zou moeten toekennen, dan zijn dit op het ogenblik de bendes en de bendeleiders. In Hessen heeft men nu de politie van Amerikaanse legergeweren voorzien, omdat er een einde moest komen aan de plunderingen en roofovervallen. Met het gevolg, dat de handieten de plaats hebben gepoetst en een ander werkterrein hebben gezocht. In München hebben binnen enkele weken 450 moorden plaats gehad, waarvan nog niet de helft is opgehelderd. Het motief is bijna uitsluitend roof. De daders zijn voornamelijk vroegere leiders van de Hitlerjeugd en buitenlanders, die om verschillende redenen hun vaderland niet wensden terug te zien.

„Paraat” is democratisch socialistisch. Daartegenover is „Je Maintiendrai” personalistisch socialistisch. Ook dit blad schrijft over Duitsland. We lezen:

Wat de Russen nastreven is wel duidelijk. Zij roelen het kapitalisme in Oost-Duitsland uit, breken er het grootgrondbezit, ontmantelen de industrie tamelijk radicaal, en brengen grote groepen arbeiders naar de Sowjet-Unie, om daar aan de wederopbouw te werken; waarschijnlijk zullen deze mensen daar blijven — althans voor een deel — en opgaan in de grote volkeren-familie der USSR.

Daar tegenover bestaat de indruk, dat men aan de Angelsaksische kant eigenlijk geen raad weet met het geval. Er bestaat geen eigen, Angelsaksische politiek ten opzichte van Duitsland. Men heeft geen duidelijk omlijnd, scherp doorzigt en sterk begerd doel voor ogen. En als gevolg daarvan, stemmen alle rapporten op één punt over: de Duitsers lachen heimelijk om de Britse en Amerikaanse bezettingsautoriteiten — ze hebben het gevoel, dat ze het met deze brave, nabeve lieden wel klaarspelen. Hier wrekt zich het feit, dat men in Engeland en Amerika nooit geheel ernst heeft gemaakt met de tragische ondergrond van het Nationaal-Socialisme.

Even later:

En de processen van Neurenberg dan?

Helaas, ook wat de processen van Neurenberg

betreft, stemmen alle rapporten overeen. Ze geven een zekere genoegdoening aan ons, die bezet geweest zijn, maar voor de „heropvoeding” van het Duitse volk zijn ze waardeloos. De „gewone” Duitser, die al of niet partijlid is geweest, maar die in elk geval gezegd heeft, dat „Hitler Duitsland toch maar groot gemaakt had” — die „kleine man” vindt het zeker wel aardig, dat de dikke Göring nu zijn vet krijgt, net als die moole meneer Von Papen (altijd al een echte reactionair geweest!), en die rijke champagne-handelaar Ribbentrop, en de generaals en admiraals, (die toch maar nooit gewond zijn geweest, terwijl „das Volk” op het slagveld „verbloede”) en de kapitalist Schacht, en de andere „bonzen”. O, ik neem dadelijk aan, dat geen enkele Duitser er vandaag een traan om laat, wanneer het hele stel wordt doodgeschoten.

Maar niemand in Duitsland (behalve enkele zeer kleine groepen) schijnt te beseffen, dat hij mede-schuldig staat aan de misdaden van het Nationaal-Socialisme (neen! Aan de misdaden van het Nationaal-Socialisme — enkelvoud —, want het geldt hier niet een aantal op zich zelf staande gevallen, het geldt één enkele, in totaal verwerpelijke en verderfelijke levenshouding).

Ik geloof niet, dat diegenen hier recht van spreken hebben die zelf de principieele politiek verwerpen. Laat men deze los, dan kan elk volk in den ban komen van een minderheid, die aan het machtsapparaat de hand weet te leggen.

Leerzaam is, ook uit J.M., dit knipsel:

„Was het nationaal-socialisme een slecht begrip of een goed begrip dat slecht werd uitgevoerd?” Dit was de eerste vraag in een opinie-onderzoek, dat het Amerikaanse militaire bestuur in Darmstadt organiseerde. De meerderheid der ondervraagden hield het op het laatste. „Heeft Duitsland een nieuwen Führer nodig?” luidde vraag nummer twee. „Ja”, antwoordde 55 pct. der vrouwen en 38 pct. der mannen. „Moe-ten de leden van de N.S.D.A.P. uit de leidende politieke en economische posities verwijderd worden?” „Neen”, zei 44 pct.

Conclusie: Van Darmstadt is de democratie nog verre. We kunen nu tenminste eens meegaan met wat een Duitse krant schreef. Het is de „Stuttgarter Zeitung”: „Wij zijn nog niet gereed voor verkiezingen. Wij hebben te lang geleefd onder een regime, waarin de leiders de beslissingen voor ons namen..... Het zal niet mogelijk zijn voor Duitsers, die zo lang opgevoed zijn tot kritiekloosheid en onderwerping, om nu onbevooroordeelde beslissingen te nemen en bewust te stemmen.”

De Duitsers van heden.

In „Pen Gun” schrijft J. W. H.:

In al de groote steden zijn er weer teekenen van opbloeiende Nazi-activiteit. In Neurenberg prijken elken morgen, ondanks de strengste voorzorgsmaatregelen, weer groote uitdaginge swastika's op de trottoirs voor het gerechtshof. Iemand slaagde er zelfs in, de gevangenis binnen te dringen en op den hoofdingang, die naar de cellen leidt, een hakenkruis te kalken.

Dezelfde ommeuze teekens verschijnen ook op de straatstenen van Frankfort, samen met anti-semietische slogans, en ook in Berlijn glijdt het huiverende verbitterde Nazibeest 's nachts uit zijn schuilhoeken, en spookt door de stad en laat overal zijn sporen achter.

Dezelfde redacteur toonde den correspondent brieven van lezers.

Weinigen — (in vergelijking met de eerste maanden na de capitulatie, toen men alleen maar herademde en te tastbaar de „zegeningen” van de vernietigde heilsorde had gevoeld — zelfs zeer weinigen dezer lezers toonen een positieve houding of brengen kritiek, die men constructief zou kunnen noemen. De groote meerderheid zwelgt in zelfbeklag en spreekt verblift of moedeloos zijn ongenoegen uit over allerlei onbenuiligheden, velen dreigen met gewelddadige tegenacties. Praktisch geen enkele brief is ondertekend.

De man krijgt deze brieven elken morgen met stapels op zijn redactie-bureau en het verstevigt ook zijn eigen zwakke zelfvertrouwen niet: zo als de meeste door de Geallieerden op vertrouwensposten benoemde Duitsers is hij er zich van bewust op zeer dun en gevaarlijk ijs te loopen in angstige onzekerheid over de mate en de duur van den geallieerden steun, dien hij acht zich heeft.

Dergelijke uitlatingen kunnen uiteraard geen informatie geven omtrent de groote meerderheid

Toch geven ze te denken.

K. S.

DRINGEND VERZOEK.

Zij, die nog geen opgave verstrekten voor de samenstelling van het

JAARBOEK der vrijgemaakte kerken,

worden dringend verzocht dit thans onverwijld te doen, daar opname anders niet gegarandeerd kan worden.

Gegevens rechtstreeks te zenden aan

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — GOES.

GEREF. KERKEN.

(onderhoudende art. 31 K.O.)

BEROEPEN te Drachten: C. Stam te 2e Exloërmond. Te Ennamp: K. Meima te Neede. Te Haren-Onnen: M. J. C. Blok te Haren. Te Bunschoten-Spakenburg: W. Vreugdenhil te Langeslag. Te Zwartsluis-Bloktzijl: S. Chossen te Bloktzijl.

AANGENOMEN naar Amersfoort: J. A. Vink te Berkel en Rodenrijs.

Naar Zaandam-Oostzaan: W. Verwoerd te Koekengen. Naar Haren-Onnen: M. J. C. Blok te Onnen. Naar Zwartsluis-Bloktzijl: S. Chossen te Bloktzijl.

BEDANKT voor Krommenie: G. Hagena te Leeuwarden. Voor Heemse: S. Chossen te Bloktzijl.

Voor Utrecht: C. H. Lindelboom te Kampen.

AFSCHEID EN INTREDE.

ROTTERDAM-DELFTSHAVEN. — De Joh. Franke, gekomen van Hoek, deed intrede met 1 Kon. 19: 15-17.

TOEGELATEN TOT DEN DIENST DES WOORDS EN DER SACRAMENTEN.

Door de Classis 's-Gravenhage: Cand. Th. F. C. van Kamp te Leiden.

Door de Classis Groningen: J. Bos Jr, beroepen predikant te Veendam.

Door de Classis Zwolle: L. van Til en M. Vriese, beiden cand. te Kampen.

ERMELO-VELDWIJK. — De Kerkeraad der Geref. Kerk te Ermelo dringt er bij de Kerkeraad der Gereformeerde Kerken op aan, met den meest mogelijke spoed aan den Scriba der Geref. Kerk te Ermelo, br. A. Gerber (Stationstraat 147), opgave te verstrekken van alle broeders en zusters, die krachtens doop en/of Belijdenis behooren tot de Gereformeerde Kerken onder art. 31.

In de inrichtingen van Chr. Barnhartighed, o.a. 's Heerenloo, Groot Emmaus, 's Zenoord, Sonnevank, de Stichting Veldwijk, Ziekenhuis „Salem” o.a. zijn tal van broeders en zusters werkzaam uit alle oorden des lands, die onder de ambtelijke bearbeiding vallen van genoemden Raad.

Kerkeraad en Ouders worden daarom vriendelijk verzocht deze namen en adressen zoo spoedig mogelijk op te geven.

Namens den Raad der Kerk, B. VERBEEK, Praeses. A. GERBER, Scriba.

MIDDELSTUM. — Het Scribaat der Geref. Kerk (onderhoudende art. 31 K.O.), wordt vanaf heden waargenomen door J. Schultinga, Herestraat A 303, Middelstum.

MEDEDEELINGEN VAN DEN RAAD VAN ADVIES, INGESTELD DOOR DE ZWINDRECHTSCHEN CONFERENCE VOOR JEUGDLEIDERS DER GEREFORMEERDE KERKEN (onderhoudende art. 31 D.K.O.)

Bovenstaande Adviesraad voor West- en Zuid-Nederland zag zijn werk, bovenal liggend op het terrein der methodiek, zeer belemmerd, wijl de reeds in October 1945 in copy gereed liggende uitgaven maar niet van de pers kwamen.

Alleen het Verslag der zoo geslaagde Conferentie van Zwijndrecht, waarvan nog slechts enkele tientallen exemplaren in voorraad zijn, zag het licht. Het bevat de referaten van Prof. Dr K. Schilder, Dr J. C. Jansse, J. van Noort en C. Schout.

Met vreugde mocht worden geconstateerd, dat het Amersfoortsche Congres denzelfden weg insloeg. Op methodisch gebied bestaat tusschen Zwijndrecht en Amersfoort geen divergentie. Vandaar, dat de in portefeuille zijnde uitgaven ook thans nog kunnen verschijnen.

In de brochure „Reformatie van ons Jeugdwerk” wordt gepoogd duidelijk te maken, hoe in ons werk de zonde van wetenschap- en persoonlijkheidsverheerlijking was doorgebrongen en tevens, hoe deze gevaren kunnen ontgaan worden door zich zeer streng en heel concreet te concentreren op de Heilige Schrift.

Daartoe worden in het algemeen, maar ook voor de vier „vakken” lijnen getrokken, waarlangs zich de „nieuwe” methodiek heeft te bewegen.

Daarbij sluit zich aan een bundeltje van eenige „Schetsen voor Bijbelstudie en Kerkgeschiedenis”.

Deze uitgaven kunnen onmiddellijk worden besteld bij den Secretaris van den Adviesraad. De prijzen zijn laag gesteld; bij aantallen belangrijke reductie. Men zie de advertentie in dit blad.

De Adviesraad zal gaarne aller oordeel vernemen, niet alleen over den inhoud der brochure „Reformatie van ons Jeugdwerk”, maar ook over het karakter der gepubliceerde „Schetsen”.

Ofschoon dit werk in gehoorzaamheid aan onzen Heere Jesus Christus is aangevat, zal het toch de sporen van menschenwerk blijven vertoonen en zal het dus voor verbetering vatbaar blijven. Uwe op- en aanmerkingen worden gaarne bij den Secretaris ingewacht.

D. C. HAAK,

Secretaris van den Adviesraad.

Berkel (Z.-H.), Januari 1946.